

Cuma Hutbesi, 01.05.2015

İnsana ancak çalıştığı vardır!

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ثُمَّ يُجْرَاهُ
الْجِرَاءَ الْأَوْفَىٰ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ

Muhterem Kardeşlerim!

Bugün, yani 1 Mayıs günü, artık pek çok ülkede iş ve emek bayramı olarak kutlanıyor; işçiler işverenlerden, işverenler de işçilerden beklentilerini dile getiriyorlar. 1 Mayıs gününün bu şekilde bir emek bayramı ve resmî tatil olması ise o kadar rahat olmadı. İşçiler, emeklerinin karşılığı verilmediği ve çalışma şartları çok zor olduğu için eylemler ve gösteriler yaptı. Pek çok işçi hayatını kaybetti. İşverenler bu eylemlere katılan işçilerin bir kısmının işine zaman zaman son verdi. Burası işin tarihte kalan yönüdür. Ama şu anda bizi ilgilendiren, gelecekte de ilgilendirecek olan yönü ise: İşe, emeğe, işçiye, ustaya, işverene ve üzerimizde iş sebebiyle emanet olan şeylere olan bakışımızdır.

Değerli Kardeşlerim!

Necm suresinde geçen ve hutbemizin başında da okuduğumuz şu ayetler, ilk etapta ahiret yurdunda bulacağımız emeklerimizin karşılığında bahsetse de aynı zamanda bu dünyadaki emeklerimizden başka bir kazancımız olamayacağını bildirir ve şöyle der:

“Doğrusu insana çalıştığından başka bir şey yoktur. Ve çalışması da yakında görülecektir. Sonra ona karşılığı tastamam verilecektir. Ve şüphesiz en son varış, Rabbinedir.”¹

Ayet gayet açıktır: Çalışacaksınız; aldığınız şey, sadece çalıştığınızın karşılığı olacaktır. İşçi çalıştırıyorsanız da anlaştığınız ücreti geciktirmeden eksiksiz olarak ödeyeceksiniz.

İşçi çalıştıranlar açısından, işçinin emeğinin miktarı işten işe değişebilir. Ama, İslam âlimleri Peygamber Efendimiz’in şu hadisini esas alarak, bir işçiye en az normal bir hayat yaşayacak kadar

ücret verilmesinin gerekliliğine işaret etmişlerdir. Hadis şöyledir:

“Bir kimse bizim işimize tayin olunursa, evi yoksa ev edinsin, bekârsa evlensin, hizmetçisi yoksa hizmetçi ve biniti yoksa binit edinsin. Kim, bunlardan fazlasını isterse o, ya emanete hıyanet eder veya hırsızlığa düşebilir.”² Allah resulü bu hadisi ile aynı zamanda işçiye de hitap ederek, emeğinden fazlasını almasının hıyanet olacağı uyarısını yapmaktadır.

Aziz Cemaat!

Rabbimiz nasıl ki, Bakara suresinde **“Allah hiçbir kimseye gücünün yeteceğinden başkasını yüklemez”³** buyuruyorsa bu buyruk işveren için de geçerlidir. İşverenin, işçi lehine sunması gereken hizmetler var iken, işçinin de işveren lehine sunması gereken başka hizmetleri vardır. Her şeyden önce, işin düzgün bir şekilde zamanında yapılması ve malın korunması işçinin görevidir. İşçi işverene, iş de işçiye bir emanettir ki, her iki tarafın da bu emanete hıyanet etmeye hakkı yoktur.

Değerli Kardeşlerim!

İşçi ile işveren rakip değildir. Çünkü dünya hayatı böyle takdir edilmiştir. Bir tarafta çalıştıran olacak, yani işveren; diğer tarafta da işçi olacaktır. Kur’ân-ı Kerîm bu gerçeğe de işaret etmiş, işverenin adil olması, işçinin de hakkını vererek çalışması gerektiğini emir buyurmuştur.

Ayette şöyle buyrulur:

“Rabbin’in rahmetini onlar mı paylaşıyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz paylaştırdık. Birbirlerine iş gördürmeleri için kimini ötekine derecelerle üstün kıldık. Rabbin’in rahmeti onların biriktirdikleri şeylerden daha hayırlıdır.”⁴

Rabbimiz işimizi kolay, emeklerimizi ve rızığımızı helalinden kazanmayı nasip eylesin.

¹ Necm suresi, 53:39-42

² Ebû Dâvud, İmâre, 10

³ Bakara suresi, 2:286

⁴ Zuhuruf suresi, 43:32.